

N:o 20.

Ank. till Riksd. kansli den 16 maj 1892, kl. 11 f. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om införande af en progressiv värnskatt.

Till bevillningsutskottet har blifvit hänvisad en utaf herrar *G. Jansson* i Krakerud och *A. Åström* inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 153, om införande af en progressiv värnskatt, uti hvilken motions syfte fem andre ledamöter af kammaren instämt; och får utskottet öfver motionen härmed afgifva betänkande.

Efter erinran, hurusom vid förra årets riksdag motionärerne af skäl, hvilka ännu qvarstode oförändrade och till och med vunnit i styrka genom de ökade kraf i och för stärkandet af vårt försvar, hvilka af Kongl. Maj:t vid innevarande års riksdag blifvit framställda, väckt förslag om införande af en särskild bevillning under namn af värnskatt till betäckande af nödiga utgifter för försvaret, men hurusom bevillningsutskottet af anledning, som numera, enligt motionärernes åsigt, skulle, sedan det visat sig att för uppgörande af 1893 års statsreglering Kongl. Maj:t behöft taga i anspråk föregående års besparingar till icke oansenliga belopp samt i perspektiv stält införande af ytterligare konsumtionsskatter, till väsentlig del bortfallit, hemställt, det förslagen »för det dåvarande» icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda, — hafva motionärerne anført, att, då den större inkomsten, oafsedt dess större förmåga att bära en större skattebörd, ur ekonomisk synpunkt äfven skulle hafva ett större intresse af försvaret, de utgifter, som erfordrades för detsamma stärkande, borde, enligt motionärernes åsigt, drabba inkomsten, i den mån densamma ökades, och att sålunda dessa ökade utgifter borde betäckas af en progressiv skatt. Den progression, motionärerne tänkt

sig såsom möjlig och lämplig, skulle bestå deri, att vid beräkandet af denna skatt, som för öfrigt skulle utgå efter allmänna bevillningens principer, bevillningsbeloppet höjdes med en tiondedels procent, för hvarje åsatt bevillningskrona, hvilken höjning skulle inträda der de nu gällande bevillningsafdragen upphörde, eller vid åsatta 20 kronors bevillning.

Progressionen finge då följande utseende: den, som uppskattades till och påfördes bevillning

för	20 kr.,	utgjorde värnskatt såsom	för bevillning af	20,40 kr.
»	30 »	»	»	30,90 »
»	40 »	»	»	41,60 »
»	50 »	»	»	52,50 »
»	100 »	»	»	110,00 »
»	200 »	»	»	240,00 »
»	500 »	»	»	750,00 »
»	1000 »	»	»	2000,00 »

o. s. v.

Då motionärerne emellertid med detta sitt förslag icke ville rubba de förhållanden, som för närvarande bestode i fråga om utgörande af hittills utgående skatter för militära ändamål, och då 1891 års statsreglering för fjerde och femte hufvudtitlarne, hvilken slutade på en summa af 30,005,300 kronor, antagligen torde få anses för hvad statskassan under vanliga förhållanden och utan tillgripande af nya inkomstkällor kunde till utgifterna under dessa hufvudtitlar lemna, hade motionärerne tänkt, att allenast den summa, som *utöfver* dessa trettio millioner kunde blifva erforderlig, borde på ofvannämnde sätt såsom *progressiv värnskatt* utgå.

Motionärerne föreslogo sålunda:

att Riksdagen måtte besluta införande af en progressiv värnskatt att betäcka de utgifter, hvarmed fjerde och femte hufvudtitlarne öfverstiga trettio millioner kronor;

att denna värnskatt utgöres i likhet med hvad nu är stadgad för den allmänna bevillningen;

att dervid bevillningsbeloppet, hvarefter skatten skall beräknas, så snart det uppgår till 20 kronor, ökas med en tiondedels procent för hvarje bevillningskrona; samt

att vid inkomst af fast egendom samma förhöjning efter derå åsatt bevillning beräknas.

Förslag om införande af en särskild bevillning under namn af värnskatt hafva, såsom ofvan antydts, till Riksdagen framkommit sistlidet år, då,

utom herrar Jansson och Åström, jemväl en annan motionär inom Andra Kammaren, herr G. Ericsson från Stockholm, gjorde hemställan i sådant hänseende.

Herr Jansson föreslog då:

»att — till fyllande af följande i Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof upptagna anslagsfordringar, nemligen:

samtliga förhöjningar i de ordinarie anslagen under 4:de hufvudtiteln, utgörande tillsammans	Kr.	254,000: —	
den äskade anslagsförhöjningen af 5:te hufvudtitelns ordinarie anslag	»	54,500: —	308,500: —,
samtliga extra anslag under 4:de hufvudtiteln, uppgående till	»	2,343,800: —	
samtliga extra anslag under 5:te hufvudtiteln	»	2,500,360: —	4,844,160: —,
			<u>tillhopa Kr. 5,152,660: —,</u>

eller det belopp, som Riksdagen, efter pröfning af hit hörande anslagsbehof kan komma att bevilja, hvilket belopp då måste anses representera de angelägnaste behofven i och för försvarets stärkande — Riksdagen måtte åtaga sig en särskild bevillning under namn af *värnskatt*, att i lämplig proportion utgå af en hvar, som enligt gällande bevillningsförordning är skyldig att till staten erlægga bevillning af fast egendom samt af inkomst; och att Riksdagen deremot ville medgifva den nedsättning i andra skattebördor eller bevillningar, som af ett dylikt åtagande bör kunna blifva en följd, vare sig att denna nedsättning kan ega rum i direkta eller indirekta skatter.»

Herr Ericsson åter föreslog: »att, för den händelse Kongl. Maj:ts propositioner om utsträckning af värnpligten, afskrifning af grundskatterna m. m. fullständigt eller till någon del varda af Riksdagen antagna, Riksdagen måtte besluta införandet af en *värnskatt*, att utgå enligt följande grunder:

1:o. Skyldig att utgöra värnskatt är en hvar, som enligt gällande bevillningsförordning erlägger skatt för mer än 4,000 kronors inkomst af fast egendom, kapital eller arbete;

2:o. Inkomst af fast egendom skall så beräknas, att den bevillning, som sagda egendom, enligt gällande bevillningsförordning, är skyldig att i bevillning till staten erlægga, uppgår till en procent af samma inkomst;

3:o. Värnskatten utgår med 1 för 100 å den del af inkomst, som öfverstiger 4,000 kronor, 2 för 100 å inkomstöfverskott utöfver 8,000 kronor, 3 för 100 å öfverskott utöfver 16,000 kronor, 4 för 100 å öfverskott utöfver 32,000 kronor och så vidare efter samma beräkningsgrund, så att

värnskatten vid hvarje fördubbling af den lägsta inkomst, för hvilken den utgår, höjes med 1 för 100.»

Herr Åströms förslag slutligen, som närmast öfverensstämde med förvarande, var af följande innehåll:

»att, i händelse utgifterna under fjerde och femte hufvudtitlarna komma att uppgå till öfver trettio millioner kronor, Riksdagen måtte besluta införandet af en värnskatt;

att denna värnskatt utgöres i likhet med hvad nu är stadgad för den allmänna bevillningen;

att dervid bevillningsbeloppet, så snart det uppgår till 2,000 kronor, ökas med en procent för hvarje 500 kronor af dess hela belopp;

att vid inkomst af fast egendom samma förhöjning efter dess bevilling beräknas.»

Uti sitt betänkande i anledning af dessa förslag yttrade bevillningsutskottet följande:

»Då af Kongl. Maj:t väckt fråga angående ändringar i värnpligtslagen m. m. numera efter de af kamrarne fattade beslut förfallit, förefinnes icke längre den af herr Ericsson angifna förutsättningen för bifall till det af honom framlagda förslag. Redan utgående skatter måste nu anses fullt tillräckliga för fyllande af statsverkets behof, och någon anledning att för täckande af de utaf de tvenne andra motionärerne omförmälda utgifter tillgripa den föreslagna skatteformen torde därför ej föreligga.

De af motionärerna angifna synpunkter hafva dock förekommit utskottet mycket beaktansvärda. Befogenheten af en skatteform, som aldeles särskildt tager hänsyn till skatteförmågan, torde minst kunna bestridas, då det gäller skatter för täckande af utgifter i och för försvaret. De, hvilka ega mera att försvara, torde ock böra underkasta sig större uppoffringar för försvaret, än de mindre bemedlade. Anlitandet af denna skatteform skulle därför säkerligen i icke ringa mån öka utsigterna till en snar och lycklig lösning af försvarsfrågan. Dessutom får ej förbises, att hvarje betydande utvidgning af försvaret antagligen alltjemt hos oss kommer att göras beroende af och sammanhängande med en afskrifning af våra grundskatter; och det synes då billigt och för ett väl afvägdt skattesystem erforderligt, att dessa skatter ej uteslutande kompenseras med konsumtionsskatter, utan åtminstone i någon mån ersättas med förmögenhetsskatter. Framläggandet af ett nytt förslag om ordnandet af vårt försvar torde således böra föregås af en noggrann pröfning, om och i hvilken form en sådan beskattning, som af motionärerne föreslagits, bör ifrågakomma. En sådan pröfning har utskottet i år ej haft anledning att företaga; och då med visshet förutsättas kan, att Kongl. Maj:t jemväl utan särskild begäran af Riksdagen tager möjligheten och lämplig-

heten af en sådan skatt under ompröfning, hemställer utskottet, att förevarande motioner icke för närvarande må till någon Riksdagens åtgärd föränleda.»

Förhållandena, under hvilka Riksdagen går att pröfva föreliggande motion, äro väsentligen enahanda med de, hvarunder sistlidet års Riksdag till pröfning förehade ofvanberörda förslag till införande af en progressiv värnskatt. Det kan sålunda, enligt utskottets åsigt, ej heller nu vara lämpligt, att Riksdagen till hufvudsakligt afgörande företager frågan om progressiv värnskatt, hvilken fråga, såsom af utskottet sistlidet år framhölls, torde böra föregås af en noggrann pröfning om, och i så fall under hvilken form, den föreslagna beskattningen bör ifrågakomma, en pröfning, som utskottet med den knappt tillmätta tid, som för motionens behandling stått utskottet till buds, ej sett sig i stånd att verkställa. Men då antagas kan, att, för den händelse Riksdagen bifaller utskottets, med anledning af andra inom Riksdagen väckta förslag, gjorda hemställan om aflåtande af skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning och framläggande för Riksdagen af förslag till förändringar i vårt beskattningssystem, som för ordnandet af vårt försvar eller för annat statsändamål kunna påkallas, Kongl. Maj:t icke underlåter att jemväl taga i öfvervägande frågan om en sådan skatteform, som den af motionärerna nu ifrågasatta, anser sig utskottet böra hemställa,

att ifrågavarande motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föränleda.

Stockholm den 12 maj 1892.

På utskottets vägnar:

F. BARNEKOW.

Reservationer

af herrar *Cavalli* och *Philipson* emot motiveringen i utskottets betänkande.

Herrar af Burén och S. M. Olsson i Sörnäs hafva härjemte anhållit att få antecknadt, det de icke deltagit i behandlingen inom utskottet af förevarande motion.